

3767

ע.ע.

פ ר נ ט ו ק ו ל ס ס
3/19

מישיבת ועדת העבודה

מיום ד', ח' באדר ב' תשי"ט - 18.3.1959
(בשעה 8.30)

נ כ ח ו :

חברי הוועדה : ע. גובלין - היו"ר

ב. אידלסון

ש. זכה

י. כץ

ח. לנדן

א. דיסקל

א. שוסטק

מוזמנים :

פ. רוזן - שר המשפטים

ד. רוזוליו - נציב שירות המדינה

ד. אריאן - סגן נציב שירות המדינה

י. אלזני - סמונה על תקנות וחנאי עבודה

א. לבנה - יועץ משפטי

ט. זלט - מטעם משרד המשפטים

ס ד ר - ה י ו מ :

1. חוק רישום ציוד הנדסי, תשי"ז-1957 -

תקנות בדבר רישום ציוד הנדסי.

2. חוק שירות המדינה (מיוג פעילות -

מפלגתית ומגבית כמפיים), תשי"ט-1958,

3. חוק שירות מילואים (תגמולים) (תיקון),

תשי"ח-1958.

1. חוק רישום ציוד הנדסי, תשי"ז-1957 - תקנות בדבר רישום ציוד הנדסי :

א. לבנה :

לפי סעיף 13 של חוק רישום ציוד הנדסי,

שמרה הכנסת לוועדה את המסמכים אשר תקנות

בדבר אגרות, עריכת הרישום מחייבת החזקת סגנון מסויים, והאגרה לוועדה

לטמן את הוצאותיו, ההוצאות הן שוות בין אם הושלם את הציוד במשך

השנה או בהתחלת השנה, ולכן לא יכולנו להקטין את האגרה במקרה שארישום

נעשה רק באמצע השנה, סעיף 5 של התקנות דן באגרות, שיעורי האגרות

טופיעים בתוספת השניה.

א. דימלט:

לשם מה צריך לרשום את הצירוף?

א. לבנה:

כוונת הרישום היא כפולה: רוצים להעביר את הרישום מהצנא לרשות אזרחית, כן נחוץ הדבר כדי לדעת על הצירוף שישנו בארץ.

א. דימלט:

אני מבין שהרישום הוא בעיקר לסטרוט צנאיות, אם כן, מדוע צריך עוד בעל הצירוף לשלם אגרה? אני מציע לבטל את האגרה, ואם הצעה זו לא תתקבל, אבקש לרשום לי הסתייגות.

היו"ר ע. גוברין:

הויכוח על הטלת האגרה בתקנים בצירוף-עוד בזמן הרישום על החוק, ואין זה מסמכותנו עכשיו לרון בענין שכבר הוחלט ע"י הכנסת.

א. לבנה:

אני מדמה לעצמי לחלוק על הדעה כי האגרה צנאית היא הקובעת, נתינת שני-ניסוקים, ואני סבור כי הניסוק השני, האזרחי, הוא בעל-אדתי משקל לפחות למדי-הניסוק. הצנאית חודץ מזה, השאלה אם האזרח חייב באגרה, לבדי הוכחה, - דאין לפתוח בויכוח מחדש, אני מבקש מהוועדה לאשר את סולם האגרות שמתוספת.

א. דימלט:

אני מתנגד לסולם הדרגות שבתוספת השניה.

היו"ר ע. גוברין:

אפשר להציע סולם אחר שלי-אגרות, אולם אי-אפשר להציע לבטל את האגרה שכבר אושרה.

א. דימלט:

אני מסתייג משיעורי האגרה.

היו"ר ע. גוברין:

עליך להציע שיעורים אחרים.

ב. אידלסון:

אי-ננו יכולים לערער עכשיו על עצם הזכות להטיל אגרות אפשר-לטעון שהשיעורים גבוהים עד למינימום, אולם לא לבטלם; לחבר-הכנסת לאגרה בזמן הרישום על החוק, עכשיו אפשר לערער רק על גובה האגרה.

א. שוסטק:

האגרות
אני מציע להוריד את שיעורי 15- ל"י, 10 ל"י ו-7,5 ל"י.

הצעת חבר-הכנסת שוסטק - לא נתקבלה

שיעורי אגרת הרישום - אושרו.

חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספיים), תשי"ט-1958:

סעיף 1:

א. רימלט:

קודם כל, קביעת סוגי עובדי המדינה שעליהם יחולו האיסורים לפי חוק זה, צריכה להיות

בחוק ולא בדשזמות.

מה זאת אומרת "חברים בהנהלה הפעילה של מפלגה או גוף מדיני"? אולי כדאי לכתוב: "חברים במוסדות מפלגתיים פעילים"?

בסעיף קטן (5), לאנז חושב שצריך לקבוע לאי

רק איסור לבקר את מדיניות משרדיהם, אלא צריך לאסור על עובדי המדינה להדהות בפרסומים ובמאמרים עם אחד הצדדים הפוליטיים בעניינים השנויים במחלוקת בכנסת.

א. שוטסק:

עוד בקריאה הראשונה הובעה הדעה שלא הממשלה יתקבע את סוגי העובדים שעליהם יחולו האיסורים

שבהצעת חוק זו, אלא שיקבענה מידה בצד החוק. אנז יכזלים לקבוע, כמו באנגליה למשל, מיל לעובדים עד הרעה מסוימת אסורה בכלל פעילות מפלגתית, אני מציע שהכנסת תקבע בחוק סוגים של עובדים, לפי דרגות, שעליהם אסורה כל פעילות מפלגתית.

ב. אירלסון:

אינני חושבת שעלינו להציע למצב בו עובדי המדינה ימצאו בבידוד טוחלט מהחיים הפוליטיים

האם אנז רוצים שדוקא האנשים הממלאים תפקידים אחראיים במדינה יהיו חסרי כל דעה פוליטית? אנז דק רוצים מליה שחפתי הפוליטית לא תשפיע על עבודתו של העובד בשירות המדינה, שלא ידגיש אותה בפומבי, שלא יערוך הפגנות ולא יבקר משרדי ממשלה, אולם מדוע אסור לו להיות חבר בהנהלה של מפלגה? אם נקבע הגבלות כאלו, נגרום לכך שהאנשים יהיו פעילים במפלגותיהם בחשאי.

הי"ר ע. גוברין:

איסור הפעילות הפוליטית צריך לחול לא על בעלי דרגות מסוימות, כי אם על בעלי תפקידים

מסוימים, יכזל לחיות עדנד בדרגה נמוכה שיש לו השפעה ציבורית יותר מאשר לעובד בדרגה גבוהה.

א. שוטסק:

הכוונה היא לא רק לדרגה, כי אם גם לסוג עבודה.

הי"ר ע. גוברין:

אני סבור שאנזו, פחברי הכנסת, צריכים להיות מעוניינים להשאיר כל זאת ולאחריותה של הממשלה,

ולא לקחת בידיו את היוזמה, כי איננו בקיאים בענין.

אשה להצעת חבר הכנסת רימלט לכתוב במקום המליים: "חברים בהנהלה הפעילה של מפלגה או גוף מדיני" את המליים: "חברים במוסדות מפלגתיים פעילים", אני סבור כי הממשלה נקטה בנוסחה מתאימה לאפשרות של ביקורת. הנהלה היא גוף מצומצם יותר.

ש. כבה:

ברצוני להזכיר, כי בהצעת חוק שירות המדינה משנת 1952 נאמר, כי יועדת השירות תקבע את

סוגי העובדים שעליהם יחולו האיסורים, ולא הממשלה.

עוד בקריאה הראשונה של הצעת החוק חלקתי על כך שייקבעו סוגי עובדים שעליהם יחולו האימורים שבהצעת החוק, מתוך הנחה שהעניין אינו נוגע לדרגה,

המושג "הנהלה פעילה" איננו אומר כלום - צריך לקבוע הגדרה מדויקת יותר,

האם לפי הסעיף המוצע, מותר לשלוח עובד-מדינה לוועדת הבחירות של הכנסת?

ד. רוזנליין:

כן.

ש. בבה:

בסעיף-קטן (4) נאמר, שאסור לעובד המדינה להשתתף בתעמולה פומבית, האם מותר לו להשתתף בוועדת בחירות של מפלגה?

ד. רוזנליין:

כן.

ש. בבה:

לדידי, דברי מסוג זה צריך להיות אסור בתכלית האיסור, כדי-עכשיו נמנעו המפלגות משלוח עובד המדינה לוועדת הבחירות של הכנסת, אם כבר קובעים חוק בעניין זה, צריך לקבוע הלכה בעניין זה.

בסעיף-קטן (3) נאמר, שאסור להשתתף בהפגנה או בתהלוכה בעל-פה אופי מדיני, שניתה לשם העלאת השכר היא הפגנה בעלת אפי מדיני?

בסעיף-קטן (4) נאמר, שאסור להשתתף בתעמולה פומבית, מה זו תעמולה פומבית? אם עובד המדינה מזמין לביתו לכוס תה אנשים שונים, ביניהם עובדי משרד, והוא מזמין אותם אחד אחד ומשתתף אתם על בעיות שונות, ביניהן גם בעיות פוליטיות; האם זוהי תעמולה פומבית?

הייתי מציע לנסח את החוק באופן שנמנע, עד כמה שאפשר, פירצות לעקיפתו, ובכל-זאת יאפשר, עד כמה שאפשר, פעילות פוליטית.

י. קרגמן:

אם נקבל את הצעת חבר-הכנסת בבה, נגיע למשטר אימים והלשנות, למשטר בו לא יוכל עובד המדינה להזמין ידידים לביתו ולהביע בפניהם את דעתו על בעיות שונות, בארץ דימוקרטית לא יכול להיות משטר כזה.

חבר-הכנסת בבה הציע במליאת הכנסת לאסור את הפעילות הפוליטית על כל עובדי המדינה. האם אנו יכולים למנוע אקטיביות מצד חברי כה גדול?

לפי הצעת החוק תיאסר הפעילות הפוליטית על סוגי עובדים, ולא דרגות הסדרים. יתפרסמו "רשומות", ונבטירה שלא יראו בעינינו, נוכל לערער על כך. אין צורך באיסור טוטאלי של פעילות פוליטית על כל העובדים.

א. שוטסט: אילך היינו כנים עם עצמנו היינו אוסרים ששום אסון לא יקרה למדינה אם בחוק הראשון בענין זה נחמיר ונאסור בכלל פעילות מפלגתית של כל עובדי המדינה היות זה פוליסטית וזוהי הרעילה את היינו צריכים לאסור לגמרי את הפעילות הפוליסטית ולתת לוועדת השירות סמכות לקבוע יוזאים מן הכלל שבמקרים מסוימים תוכל ועדת השירות להחיר לנושאי משרות מסוימות פעילות מפלגתית מסוימת. אם הצעה זו לא תתקבל, אני מציע באופן אלטרנטיבי את ההצעה הבאה: הממשלה באישור ועדת העבודה, או ועדה מיוחדת של הכנסת, תקבע את הסוגים ונושאי המשרות שעליהם יחולו איסורים אלה.

א. דימלט: אני חושם שאם החוק יתקבל כפי שהוא מציע, יהיה מצב גרוע יותר מהנוהג הקיים כיום בלי חוק, כי היום קיימת רגישות בענין זה, אם יהיה חוק, ינצלו כל לקונה כדי להרשות פעילות פוליסטית של עובדי מדינה.

אני מציע שהממשלה תקבל באישור ועדת העבודה ובהזעה שתפורסם כרשומות, סוגים של עובדי המדינה או נושאי משרות בשירות המדינה שעליהם יחולד האיסורים. הממשלה צריכה להבין שאין זה פלישה לסמכויותיה, הממשלה נעצמה צריכה להיות מעוניינת שלא יהיה דיבון בענין זה.

את סעיף קטן (1) אני מציע לנסח כדלקמן: "להיות חברים במוסדות מנהלים ומייעצים של מפלגה או גוף מדיני ולייצג מפלגה או גוף מדיני". את סעיף קטן (4) אני מציע לנסח כדלקמן: "להשתתף, לבחירת לכנסת או למועצה של רשות מקומית ולבחירת בהן מופיעות השלימות מפלגתיות, למעט בחירות למוסדות איגוד עובדי המדינה, בהן מופיעות רשימות מפלגתיות".

אני מציע להוסיף לסעיף קטן (5) את המילים: "להזדהות בכתב ובעל פה עם צד מדיני מסויים ובוויכוחים בין מפלגתיים במדינה".

ש. כבה: אני מציע לנסח את סעיף קטן (5) כדלקמן: "המדינה יחולו האיסורים דלהלן: ...".

אם הצעה זו לא תתקבל, אני מציע באופן אלטרנטיבי את ההצעה הבאה: מועצת שירות המדינה, באישור ועדת העבודה של הכנסת, תקבע... את סעיף קטן (4) אני מציע למחוק את המלה "פוסבית".

שר המשפטים פ. רוזן: יש לי בענין זה דעה קצת שונה קיצונית מאשר לה רוב חברי הממשלה בכידוך ההצעה, אולם אני מצן על החוק, כפי שהציע ע"י הממשלה, ואם אני עושה זאת, אני יכול להזדהות עם כל מה שנאמר ע"י היו"ר.

לדעת, לא בא בחשבון שהכנסת תיקח לידה את ניהול עניני האדמיניסטרציה, דיון קצת יותר פעילי וכיח שאי אפשר לקבוע בחוק את כל הסוגים שעליהם יחולו האיסורים המדעיים בחוק, בתחילה חשבו להבחין בין עובדים מקצועיים ומהללים בכללים לבין עובדים טכניים, אולם נוכחני שהדבר לא יתכן, יש להשאיר את הקביעה הזאת בידי הממשלה. על ממשלה, באיזה הדרכה היא צריכה לפתח את החלטותיה, והפרסומים האלה ניתנים לביקורת העתונות, הציבור והכנסת.

בחדש כבודי במחנה ההנהלה פעל להגן שאינו מקובל בשום מפלגה, אולם מתאים לנישוא, כלי דצינד לכלול בזה גם מזכירות בהסתדרות, אולי אפשר לומר: להיות חברים במוסד שהוא ההנהלה הפעילה. מה זה גוף מדיני? - הממשלה תקבע זאת, ילפי סעיף 2: שקלנו אם להגדיר זאת בגוף החוק, ומצאנו שאין דרך אחת מאשר להשאיר זאת לקביעת הממשלה, גוף מדיני הוא גוף שמטרתו, או אחת מטרתיה היא להשפיע על מדיניות הממשלה, בין אם על מדיניות השכר, מדיניות הפנים או מדיניות החוץ, ואם באמד שאסדר להשתתף בהפגנה או בתהלוכה בעלצת אדפי מדיני, אין ספק כי הפגנה שמטרתה להשיג תיקונים בשכר היא הפגנה בעלת אופי מדיני לפועל לכבת, למשל, מותר להשתתף בהפגנה כזאת, כי היא לא יכלול במסגרת העובדים שעליהם יחולו האיסורים שבסעיף 1, אולם אמור לו לארגון הפגנה כזאת.

האיסורים שבסעיף 1 (4) חלים על העולה פומבית, ולא על שיחות בדיחות פרטיות, הממשלה מצאה שלא יהיה זה מעשי להרחיב את האיסורים עד כדי כך.

מאחר שהמדינה בעצמה עדינה, גם המבקרים המדעיות אינן פליליות, כי אם משמעותיות, מתוך שיקול שהחוק צריך לעמוד במבחן המציאות, אם יתעורר ספק אם עובד מסוים נמנה עם סוג העובדים שעליהם יחולו האיסורים שבסעיף 1, תכרע יועצת השירות, אולם הממשלה איננה יכולה להסכים שיועצת השירות תקבע את הסוגים שעליהם יחולו האיסורים שבסעיף 1.

במקשר למעט - קטן (5), תיה הממשלה וצלב והאם הכיונה היא דק לציקורת שלילית או גם לביקורת חיובית, ובכיונה הגדרנו את הדבר כפי שהגדרנו.

אשר להצעות חבה-הכנסת הימלט, בדצורני להתייעץ עם המומחים של משרד, אני מבקש לדחות את ההצבעה לישיבה הבאה.

הוחלט לדחות את ההצבעה על סעיף 1 לישיבה הבאה.

סעיף 2:

ש. בכה: אני מציע שלא הממשלה תקבע אם גוף פלורני הוא מפלגה או גוף מדיני לצורך סעיף 1, אלא יחולו אינסטנציה משפטית, או שיקול יהיה עניני, בו בזמן שבממשלה השיקול יכול להיות מדיני.

היו"ר ע. גוברין:

אני יחד שבשדוקא יבסקרה זה צריך להטיל את האחריות על הממשלה.

סעיף 2 - אדשך יתנו את המסגרת הזו
זכות להסתייגות: ש. בכה, א. שוסטק

סעיף 3:

ש. בכה:

אני מציע לדחות את ההצבעה על סעיף זה, מפני שאם תתקבל הסתייגות 1 לסעיף 1, יהיה צורך לשנות גם את תוכן סעיף זה. הוחלט לדחות את ההצבעה על סעיף 3 לאחר ההצבעה על סעיף 1.

סעיף 4:

סעיף 4 - אושר.

סעיף 5:

סעיף 7:

היו"ר ע. גוברין:

כדלקמן: שום דבר האסור העובר המותרים לפי סעיף 5, אירלסון:

אני יחד שבשדוקא יבסקרה זה צריך להטיל את האחריות על הממשלה. סעיף 5 אינו בא לידי ביטוי במשכרו של 25 של חוק הגנת השכר, תשי"ח-1958. האם לפי סעיף 5, אסור יהיה להתרים למטרות ציבוריות?

מ. גלס:

א. שוסטק:

סעיף 8 קובע את ההוראות בענין זה. סעיף 5 מנוסח טוב וברור, ואין צורך לשנותו לעומת זאת, אני מציע למחוק את סעיף 7. פירוט הניכויים המותרים מופיע בחוק הגנת השכר, אינני חושב הכללי צריך להיות הגובה של התשלום לציבור המקצועי, לקופת-חולל וכיו"א אינני הוצה שידעו העובדים ינסה להשפיע על עובד המדינה להיות חבר בארגון מקצועי זה, או אחר. ש. בכה:

בעד איגוד מקצועי, אני נגד כל ניכוי. אשר לסעיף 5, בהצעת חוק שירות המדינה מ-1953 נוסח הסעיף כדלקמן: "לא ישתמש עובד המדינה במעמדו ובהשפעתו בעובד מדינה ולא ינצל ידיעות שהגיעו אליו בדרכו ושםית בשידור המדינה בכדי להתרים, לגבות כספים וכו'". אני מציע להחזיר את הנוסח הזה, שהמשתמשים אמר שלא יהיו בחוק זה ענשים פליליים, אלא רק משמעתיים, הייתי מציע לקבוע דירוג של ענשים.

היו"ר ע. גוברין:
לדעת י. צריך לאפשר את ניכוי התשלומים של העובדים לאיגוד המקצועי קופת-חולים וכו', לפי הוראת העובד; אולי באמצעות חוק זה יתקבל סידור זה גם במקומות העבודה האחרים.

א. רימלט:
אני בעד סעיף 7, כפי שחזא-מוצע, כי הרי נאמר: "לפי הוראה בכחב של עובד המדינה".

לעומת זאת, אני מצטרף להצעת חבב-הכנסת חבב, לנסח את סעיף 5 כפי שנוסח בהצעת חוק שירות המדינה מ-1953.

י. כץ:
אני מסכים לסעיף 7, אולם הייתי מציע להוסיף כי אפשר לנכות גם תרומות למטרות צדקה.

היו"ר ע. גוברין:
סעיף 8 קובע זאת.

י. כץ:
אני מתכוון לתרומות קבועות.

מ. גלס:
אני מציע לנסח את סעיף 5 כדלקמן: "לא יתרים עובד מדינה כל כספים ולא יגבה ולא יקבל כספים שנתרמו כאמור לאיגוד מטרחה שהיא זולת לאדצר המדינה ובתוקף תפקידו". לפי הנוסח המוצע, אסור לעובד המדינה לקבל גם משכורת.

סעיף 5, "בנוסח המתקן של היועץ המשפטי, עם התיקון של ההסתדרות לסעיף 7 - אושר".
הסתייגות: ש. בבה, א. שוסטק, י. רימלט

3. חוק שירות מילואים (תגמולים) (תיקון), תשי"ח-1958:

ח. למדן:
העדת המשנה, שנבחרה לדין בחוק זה, קיימה שלוש ישיבות, שבהן בידרה כמה בעיות הקשורות בחוק.

מתוך הנחה שערב הפגרה לא יהיה סיכוי להביא לכנסת חוק עם סתייגויות, החליטה הוועדה להוציא ממנו שתי בעיות שלא הגיעה לגביהן לכלל סיכום, ואשר אינן קשורות במישרין למטרה העיקרית שבהצעת התיקון, ואשר מחייבות דיון נפרד במליאת הוועדה. הבעיות הן: הצעת חבר-הכנסת שוסטק, שלצורך הישוב ההכנסה ליום של המשרת במילואים תחולק ההכנסה של שלושה חדשים ל-75 יום ולא ל-90 יום; 2. הצעת חברי הכנסת שוסטק ויוחנן כהן-לשנות את גובה התשלומים למשרת במילואים. שני עניינים אלה חשובים במידה כזאת, שאיננו יכולים להחליט לגביהם דרך אגב בוועדת משנה לתיקון חוק לצורך אחר, ואנו מוסרים בזה ליו"ר הוועדה את בקשתנו, בלי קשר עם החוק, לרשום בסדר-יומה של הוועדה את הדיון בשני עניינים אלה.

א. שוסטק:
אני מבקש שהדיון בשני סעיפים אלה יתקיים עוד לפני הפגרה.